T086 TKL 4 (12) Luận Kim Cang Bát Nhã Qh (Biệt Bản)

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 159

LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT-NHAÕ
QUYEÅN HAÏ

Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Nhö coù ngöôøi thaân theå to lôùn vi dieäu. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Nhö Lai noùi ngöôøi coù thaân theå to lôùn vi dieäu, töùc chaúng phaûi laø thaân lôùn. Cho neân, Nhö Lai noùi goïi laø thaân lôùn... Phaät baûo: Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt cuõng vaäy. Neáu noùi nhö vaày: Ta seõ dieät ñoä voâ löôïng chuùng sinh, thôøi chaúng phaûi laø Boà-taùt. Phaät baûo: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thaät söï coù phaùp naøo teân laø Boà-taùt chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân: Khoâng! Thaät khoâng coù phaùp naøo, goïi laø Boà-taùt caû. Do vaäy, neân Phaät noùi: Heát thaûy phaùp, khoâng coù chuùng sinh, khoâng coù nhaân, khoâng coù thoï giaû. Luaän raèng: Ñaây laø ñieàu thöù möôøi baûy: Chöùng ñaïo. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Nhö coù ngöôøi, thaân theå to lôùn vi dieäu v.v...”. Ñaây laø laøm roõ, khi saép böôùc vaøo chöùng ñaïo thì ñöôïc trí tueä, neân töø boû ñöôïc tính kieâu maïn. Theá naøo laø ñöôïc trí? Coù hai thöù trí: 1. Nhieáp chuûng taùnh trí. 2. Bình ñaúng trí. Khi ñöôïc trí naày, laø ñöôïc sinh vaøo nhaø Nhö Lai, ñöôïc quyeát ñònh noái gioøng Phaät. Ñaáy goïi laø nhieáp chuûng taùnh trí. Ñöôïc trí naày xong, laø ñöôïc thaân vi dieäu. Thaân vi dieäu, laø thaân roát raùo, thaân thaønh töïu, ñaõ ñöôïc chuyeån y hoaøn toaøn. Thaân to lôùn, laø thaân thaâu goàm heát thaûy thaân chuùng sinh. Neáu nhö suoát ñeâm ngaøy, chí thaønh mong öôùc, sinh veà ngoâi nhaø Nhö Lai, thì sau khi sinh veà ñoù, roài seõ ñöôïc thaân vi dieäu kia. Ñaáy goïi laø Dieäu thaân bình ñaúng trí. Laïi coù naêm lí do bình ñaúng: 1. Thoâ aùc bình ñaúng. 2. Phaùp Voâ ngaõ bình ñaúng.

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 160

3. Ñoaïn töông öng bình ñaúng. 4. Taâm khoâng hi voïng töông öng bình ñaúng. 5. Taát caû Boà-taùt chöùng ñaïo bình ñaúng. Ñöôïc naêm bình ñaúng naày, laø ñöôïc thaân to lôùn, laø thaân lôùn, goàm thaâu heát thaûy thaân chuùng sinh. Trong thaân lôùn ñoù thì khoâng coøn caùi thuoäc veà mình, caùi thuoäc veà ngöôøi khaùc nöõa. Kinh noùi: “Baïch Theá Toân! Nhö Lai noùi ngöôøi coù thaân to lôùn vi dieäu, thì khoâng phaûi thaân lôùn, cho neân Nhö Lai goïi laø thaân lôùn”. Trong Dieäu thaân naày, ñaõ an

laäp Ñeä nhaát nghóa... nhö theá v.v... laø ñaõ ñöôïc trí tueä. Töø boû kieâu maïn laø sao? Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt cuõng nhö theá. Neáu noùi nhö vaày: Ta seõ dieät ñoä voâ löôïng chuùng sinh... thì neân hieåu nhö theá naøo? Neáu nghó nhö vaày: Ta dieät ñoä chuùng sinh, ta laø Boà-taùt, neân bieát ñoù laø kieâu maïn, khoâng phaûi Boà-taùt thöïc nghóa”. Ñeå chæ roõ ñieàu naày, kinh noùi: Cho neân Phaät noùi: “Heát thaûy phaùp, khoâng coù chuùng sinh. v.v...” Neáu Boà-taùt coù yù nieäm chuùng sinh, töùc khoâng ñöôïc thaân lôùn, thaân vi dieäu. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt nghó nhö vaày: Ta trang ng- hieâm coõi nöôùc Phaät, thì ñoù khoâng goïi laø Boà-taùt. Taïi sao? Nhö Lai noùi trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, thì trang nghieâm coõi nöôùc Phaät aáy töùc chaúng phaûi laø trang nghieâm, ñoù goïi laø trang nghieâm coõi nöôùc Phaät. Naày Tu-boà- ñeà! Neáu Boà-taùt khoâng ñaït Voâ ngaõ, phaùp Voâ ngaõ aáy, thì Nhö Lai goïi moät caùch chaân thaät, laø Boà-taùt cuûa Boà-taùt. Luaän raèng: Ñaây laø moân thöù möôøi taùm: Caàu thaønh Phaät. Neân bieát coõi Phaät coù saùu thöù gom veà ñaày ñuû moïi chuyeån y. Ñoù laø nhöõng ñaày ñuû: 1. Quoác ñoä tònh ñaày ñuû. 2. Kieán trí tònh Voâ thöôïng ñaày ñuû. 3. Phöôùc töï taïi ñaày ñuû. 4. Thaân ñaày ñuû. 5. Ngöõ ñaày ñuû. 6. Taâm ñaày ñuû. Moät laø Quoác ñoä tònh ñaày ñuû laø Tam Ma Baùt Ñeá. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà”! Neáu Boà-taùt noùi nhö vaày: “Ta trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, thì khoâng goïi laø Boà-taùt”. Nghóa naøy laø töø coäng kieán chaùnh haïnh chuyeån ñoåi ra vaäy. Caét ñöùt noù laø an laäp Ñeä nhaát nghóa. Kinh noùi: “Töùc chaúng phaûi trang nghieâm, aáy goïi laø trang nghieâm coõi nöôùc Phaät v.v...”

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 161

Laïi nöõa, kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt thoâng ñaït Voâ ngaõ, phaùp Voâ ngaõ. Khi noùi ñeán hai thöù Voâ ngaõ ñoù laø noùi ñeán Nhaân Voâ ngaõ vaø Phaùp Voâ ngaõ. Laïi nöõa, kinh noùi: “Nhö Lai noùi laø Boà-taùt”, thì Boà-taùt ñoù ñoái vôùi hai thöù Voâ ngaõ naày, chính laø hai thöù Chaùnh giaùc. Nhöõng ñieàu aáy, chæ roõ nhöõng gì? Neáu noùi ta thaønh töïu töùc laø nhaân ngaõ; truï vaøo vieäc trang nghieâm coõi Phaät, töùc laø phaùp ngaõ. Ñoù chaúng phaûi laø Boà-taùt. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù Nhuïc nhaõn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, daï coù! Nhö Lai coù Nhuïc nhaõn. - Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù Thieân nhaõn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân daï, coù! Nhö Lai coù Thieân nhaõn. - Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù Tueä nhaõn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, daï coù! Nhö Lai coù Tueä nhaõn. - Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù Phaùp nhaõn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, daï coù! Nhö Lai coù Phaùp nhaõn. - Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù Phaät nhaõn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, daï coù! Nhö Lai coù Phaät nhaõn. - Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Heát thaûy caùt soâng Haèng, Phaät noùi laø caùt chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy! Nhö Lai noùi laø caùt. - Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù bao nhieâu soâng Haèng, coù soá caùt nhö vaäy, theá giôùi chö Phaät, cuõng nhieàu nhö heát thaûy soá caùt cuûa moïi soâng Haèng. Vaäy theá giôùi aáy coù nhieàu chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Soá theá

giôùi aáy raát nhieàu! - Phaät noùi: Heát thaûy chuùng sinh, trong theá giôùi ñoù, coù bao nhieâu taâm truï, Nhö Lai ñeàu bieát heát. Vì sao? Nhö Lai noùi caùc taâm truï ñeàu khoâng phaûi taâm truï, aáy goïi laø taâm truï. Vì sao? Tu-boà-ñeà! Taâm quaù khöù khoâng theå naém baét, taâm hieän taïi khoâng theå naém baét, taâm vò lai khoâng theå naém baét. Luaän raèng: Thöù hai: Kieán trí tònh Voâ Thöôïng ñaày ñuû. Kinh noùi: "Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù Nhuïc nhaõn khoâng v.v...? Trong ñoù coù hai thöù : Moät laø kieán tònh, hai laø Trí tònh. Nhö Lai khoâng chæ coù Tueä nhaõn, vì khieán cho chuùng sinh bieát Phaät coù kieán

(thaáy) thanh tònh hôn heát cuûa ngaøi, neân môùi hieån thò coù naêm thöù maét. Neáu khaùc ñaây, thì chæ mong caàu tueä nhaõn kieán tònh maø thoâi. Trong ñoù, noùi goïn laïi chæ coù boán thöù maét laø: 1. Maét thuoäc veà saéc. 2. Maét thuoäc veà Ñeä nhaát nghóa ñeá. 3. Maét thuoäc veà theá ñeá. 4. Maét thuoäc veà Nhaát thieát chuûng. Taát caû ñeàu thuaän theo bieát. Maét thuoäc veà saéc, coù hai thöù: Ñoù laø phaùp giôùi vaø tu quaû, coäng thaønh naêm maét. Vì laø caûnh giôùi thoâ cuûa naêm thöù maét, neân maét thuoäc veà saéc saép xeáp ñaàu tieân, coøn maét thuoäc veà Ñeä nhaát nghóa ñeá laø trí löïc do ñoù Theá trí khoâng chuyeån ñieân ñaûo, neân maét thuoäc veà Ñeä nhaát nghóa ñeá xeáp tröôùc maét thuoäc veà trí ñeá. Trong ñoù noùi phaùp cho ngöôøi neáu phaùp ñöôïc thieát laäp ra, ñeå noùi cho ai, thì trí thu xeáp aáy, goïi laø Phaùp nhaõn. Nhaát thieát chuûng voâ coâng duïng trí bieát heát thaûy nhöõng gì caàn bieát, thì goïi laø Phaät nhaõn. Caû thaûy nhöõng thöù naày, goïi laø kieán tònh. Nhö Kinh noùi: "Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö soá caùt coù trong soâng Haèng v.v..." thì ñaây laø trí tònh. "Taâm truï" laø taâm ba ñôøi. "Coù bao nhieâu v.v..." laø coù hai, ñoù laø nhieãm vaø tònh; töùc laø taâm cuøng vôùi duïc, vaø taâm ly duïc. Ñôøi laø quaù khöù, hieän taïi, vò lai. ÔÛ trong hai taâm ñoù, an laäp Ñeä nhaát nghóa. Kinh noùi: "Nhö Lai noùi, caùc taâm truï, ñeàu khoâng phaûi laø taâm truï... cho ñeán taâm quaù khöù, khoâng theå naém baét ñöôïc.v.v..." ÔÛ caâu: Taâm quaù khöù khoâng theå naém baét ñöôïc, vì noù qua roài. Coøn vò lai thì chöa coù, vaø hieän taïi laø Ñeä nhaát nghóa. Vì ñeå chöùng nhöõng gì caàn bieát, neân an laäp kieán. Vì giaùo hoùa chuùng sinh, khieán taâm chuùng sinh vaéng laëng neân an laäp trí. Ñoái vôùi trí tònh naày, thì noùi taâm truï, töùc chaúng phaûi taâm truï. Nhöng trong kieán tònh, taïi sao khoâng noùi maét, töùc khoâng phaûi maét? AÁy laø do cuøng moät truï xöù. Vì trí tònh, sau an laäp Ñeä nhaát nghóa, thì tröôùc cuõng ñöôïc thaønh töïu. Kinh noùi: "Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Neáu coù ngöôøi ñem baûy baùu, ñaày caû trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, maø boá thí, thì thieän nam thieän nöõ aáy, nhôø nhaân duyeân aáy, coù ñöôïc phöôùc baùo nhieàu khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy! Ngöôøi aáy, nhôø nhaân duyeân naày, maø ñöôïc raát nhieàu phöôùc baùo. Phaät noùi: Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Naày Tu-boà-ñeà! Thieän nam thieän nöõ kia, do nhaân duyeân naày ñöôïc raát nhieàu phöôùc ñöùc. Naày Tu-boà-ñeà! Neáu tuï phöôùc ñöùc aáy, maø coù thaät thì Nhö Lai taát seõ khoâng noùi töï phöôùc ñöùc laø tuï phöôùc ñöùc!

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 163

Luaän raèng: Ba laø: Phöôùc töï taïi ñaày ñuû. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Neáu coù ngöôøi, ñem baûy baùu coù ñaày trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi v.v... trong ñoù, cuõng ñaõ an laäp Ñeä nhaát nghóa roài. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Neáu tuï phöôùc ñöùc cao ngôøi maø coù thaät. v.v... Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng saéc thaân ñaày ñuû khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Khoâng theå nhìn Nhö Lai baèng saéc thaân. Taïi sao? Nhö Lai noùi, saéc thaân ñaày ñuû, töùc chaúng phaûi saéc thaân ñaày ñuû, neân Nhö Lai môùi noùi laø saéc thaân ñaày ñuû. Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng caùc töôùng ñaày ñuû khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Khoâng theå nhìn Nhö Lai baèng caùc töôùng ñaày ñuû. Taïi sao? Vì Nhö Lai noùi, caùc töôùng ñaày ñuû, töùc khoâng phaûi ñaày ñuû; cho neân Nhö Lai môùi noùi laø caùc töôùng ñaày ñuû. Luaän raèng: Boán laø: Thaân ñaày ñuû. Trong ñoù, laïi coù hai thöù, moät laø toát ñeïp ñaày ñuû, hai laø töôùng ñaày ñuû. Veà toát ñeïp ñaày ñuû, kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng saéc thaân ñaày ñuû khoâng? Nhö theá v.v...” Trong ñoù cuõng vì an laäp Ñeä nhaát nghóa neân kinh noùi: Nhö Lai noùi: Khoâng phaûi ñaày ñuû v.v...” Vì thaân töôùng ñaày ñuû vaäy neân kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng nhöõng töôùng ñaày ñuû chaêng? v.v... Kinh noùi: Phaät daïy: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thaày coù noùi: Nhö Lai nghó nhö vaày: Ta seõ noùi heát thaûy phaùp, khoâng? Naày, Tu-boà-ñeà! Thaày chôù nghó nhö vaäy. Taïi sao? Neáu ai noùi Nhö Lai coù noùi heát thaûy phaùp thì keû aáy gieøm pha Nhö Lai, khoâng hieåu nhöõng gì Nhö lai noùi. Taïi sao? Naày, Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi phaùp, phaùp noùi ñoù khoâng phaùp coù theå noùi, aáy môùi goïi laø noùi phaùp. Luaän raèng: Naêm laø: Ngöõ ñaày ñuû. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thaày coù noùi: Nhö Lai nghó nhö vaày: Ta seõ noùi heát thaûy phaùp khoâng? v.v...” Trong ñoù, vì an laäp Ñeä nhaát nghóa neân Kinh noùi: “Nhö Lai noùi phaùp, phaùp noùi ñoù v.v...” Kinh noùi: “Khi aáy Tueä Maïng Tu-boà-ñeà baïch vôùi Phaät: Thöa Theá Toân! Coù chuùng sinh naøo, ôû ñôøi vò lai, nghe noùi kinh naày, maø sinh loøng tin töôûng khoâng? Phaät noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Ñoù chaúng phaûi laø chuùng sinh, chaúng phaûi khoâng laø chuùng sinh. Taïi sao? Naày Tu-boà-ñeà! Chuùng sinh, chuùng sinh

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 164

aáy, Nhö Lai noùi, chaúng phaûi chuùng sinh, neân môùi goïi laø chuùng sinh. Luaän raèng: Saùu laø: Taâm ñaày ñuû. Taâm ñaày ñuû coù saùu thöù: 1. Nieäm xöù. 2. Chaùnh giaùc. 3. Thieát laäp lôïi ích lôùn cuûa phaùp. 4. Goàm thaâu phaùp thaân. 5. Khoâng truï nôi sinh töû, Nieát-baøn. 6. Haønh truï tònh. - Veà nieäm xöù cuûa taâm ñaày ñuû, kinh noùi: “Baïch Theá Toân! Laïi coù chuùng sinh ôû ñôøi vò lai, khi nghe ñöôïc phaùp naày, maø sinh loøng tin töôûng sao? v.v...” Nhöõng xöù naày, ñoái vôùi moïi chuùng sinh, roõ raøng nhö nieäm xöù cuûa Theá Toân. Caâu “Ñoù chaúng phaûi laø chuùng sinh”, laø Ñeä nhaát nghóa. Caâu “Chaúng phaûi khoâng laø chuùng sinh”, töùc Theá ñeá. Caâu “Ngöôøi aáy töùc laø hieám coù baäc nhaát”, laø chæ roõ ngöôøi

noùi Ñeä nhaát nghóa. Caâu “Ñoù laø baát coäng vaø töông öng”; tröôùc ñaõ giaûi thích roài. Kinh noùi: Phaät noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Khoâng! Nhö Lai khoâng coù moät chuùt phaùp naøo ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Phaät daïy: Ñuùng vaäy! Tu-boà-ñeà! Ta ñoái vôùi Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cho duø moät chuùt phaùp cuõng khoâng coù ñöôïc; neân môùi goïi laø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Phaùp ñoù bình ñaúng, khoâng coù cao thaáp; neân goïi laø Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, vì khoâng coù chuùng sinh, khoâng coù nhaân, khoâng coù thoï giaû, maø ñöôïc bình ñaúng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naày Tu-boà-ñeà! Tu haønh heát thaûy thieän phaùp, thì ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naày Tu Boàà Ñeà! Nhöõng gì noùi laø thieän phaùp, thieän phaùp ñoù, Nhö Lai noùi chaúng phaûi laø thieän phaùp, neân môùi goïi laø thieän phaùp. Luaän raèng: Ñaây laø noùi Chaùnh giaùc cuûa taâm ñaày ñuû. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? v.v... Trong ñoù caâu: “Khoâng coù phaùp naøo”, töùc laø lìa boû caùi loãi thaáy coù. Noù chæ roõ Boà-ñeà vaø ñaïo Boà-ñeà. ÔÛ ñaây laïi chæ roõ Boà-ñeà, coù hai thöù nhaân duyeân, ñoù laø tieáng A Naäu Ña La vaø tieáng Tam-mieäu-tam-Phaät-ñaø”. Trong ñoù, kinh noùi: “Khoâng coù moät chuùt phaùp naøo, Nhö Lai ñöôïc A Naäu Ña La,. Tieáng A Naäu Ña La laø chæ roõ töï töôùng cuûa Boà-ñeà, laø töôùng giaûi thoaùt cuûa Boà-ñeà. Trong ñoù caâu, “khoâng

moät phaùp vi traàn naøo, ñöôïc chaáp nhaän laø phaùp coù theå, cho neân cuõng khoâng theå naém baét ñöôïc, cuõng khoâng coù caùi gì caû! Neân bieát nhö vaäy”. Kinh noùi: “Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Phaùp bình ñaúng” töùc laø noùi: Tam-mieäu-tam-Phaät-ñaø” laø chæ roõ töôùng ngöôøi bình ñaúng cuûa Boà-ñeà. Trong bình ñaúng naày, duøng phaùp Boà-ñeà maø bieát ñoù laø Phaät. Caâu: “Khoâng coù cao thaáp; chæ roõ, trong Ñeä nhaát nghóa cuûa heát thaûy chö Phaät. Vì thoï maïng nhö nhau, khoâng coù cao thaáp neân kinh noùi: “Khoâng coù chuùng sinh, khoâng nhaân, khoâng thoï giaû”, Ñöôïc bình ñaúng voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh giaùc”. Caâu naøy roõ töôùng bình ñaúng cuûa phaùp sinh töû vaø Boà-ñeà. Kinh noùi: “Heát thaûy thieän phaùp ñeàu ñaït ñeán voâ thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh giaùc”. Ñoù laø chæ roõ ñaïo Boà-ñeà. Kinh noùi: Nhöõng gì, goïi laø thieän phaùp, thieän phaùp aáy, Nhö Lai noùi chaúng phaûi thieän phaùp, neân goïi laø thieän phaùp. v.v... Ñaây laø ñaõ an laäp töôùng Ñeä nhaát nghóa. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù ngöôøi laáy baûy baùu cao nhö heát thaûy nuùi chuùa Tu-di, trong caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, maø boá thí; nhöng neáu ngöôøi aáy thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng cho keû khaùc kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät naày, cho ñeán chæ boán caâu keä thì phöôùc ñöùc cuûa vieäc boá thí kia, khoâng baèng moät phaàn traêm phöôùc ñöùc naày. Khoâng baèng moät phaàn ngaøn, khoâng ñaày moät phaàn traêm ngaøn vaïn, khoâng baèng moät phaàn AÂu La, khoâng baèng moät phaàn soá phaàn, khoâng baèng moät phaàn Öu ba ni sa ñaø, cho ñeán tính toaùn thí duï, cuõng khoâng tính noåi! Naày

Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thaày coù baûo laø Nhö Lai ñaõ nghó nhö vaày: Ta seõ dieät ñoä chuùng sinh chaêng? Naày Tu-boà-ñeà! Thaày ñöøng neân kieán chaáp ñieàu aáy. Taïi sao? Vì thaät söï khoâng coù chuùng sinh, ñeå Nhö Lai ñoä! Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù chuùng sinh thaät maø Nhö Lai ñoä, töùc laø Nhö Lai coù töôùng cuûa ngaõ, nhaân, chuùng sinh vaø thoï giaû. Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi coù ngaõ, töùc chaúng phaûi coù ngaõ. Naày Tu-boà-ñeà! Loaïi phaøm phu sanh taâm haønh baát ñònh (mao ñaïo phaøm phu, hay treû con phaøm phu, Nhö Lai noùi chaúng phaûi sanh, aáy môùi goïi laø phaøm phu sanh taâm haønh baát ñònh. Luaän raèng: Ñaây laø noùi thieát laäp lôïi ích lôùn cuûa phaùp trong taâm ñaày ñuû. Kinh noùi: “Nhö heát thaûy nuùi chuùa Tu-di, trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi... v.v...” Trong ñoù, vì an laäp giaùo thoï Ñeä nhaát nghóa neân kinh noùi: “Coù neân baûo laø: Nhö Lai nghó nhö vaày: Ta dieät ñoä chuùng sinh chaêng? v.v...” Laïi nöõa, kinh noùi: “Thì Nhö Lai coù töôùng ngaõ, nhaân, chuùng sinh

vaø thoï giaû v.v...” Caâu naày coù nghóa gì? Nhö Lai nhö Trí caûnh (caûnh sôû tri) maø bieát ; vì vaäy neáu noùi coù chuùng sinh thì Nhö Lai coù Ngaõ thuû (chaáp thuû ngaõ). Neáu thaät khoâng ngaõ, maø noùi thì coù Ngaõ thuû. Ñeå boû söï vöôùng maéc ñoù. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi coù ngaõ, thì chaúng phaûi coù ngaõ, laø nhö vaäy v.v...” Cho neân, chæ haøng phaøm phu treû con, môùi chaáp giöõ coù ngaõ nhö theá. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Haøng Phaøm phu, Nhö Lai noùi chaúng phaûi laø haøng phaøm phu, cho neân môùi goïi laø haøng phaøm phu. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu chaêng? Tu-boà-ñeà noùi: Nhö con hieåu yù nghóa maø Nhö Lai noùi thì khoâng theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu. Phaät noùi: Ñuùng laém, ñuùng nhö theá! Naày Tu-boà-ñeà! Khoâng theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu ñöôïc. Phaät baûo: Naày Tu-boà-ñeà! Neáu nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu, thì Chuyeån luaân Thaùnh vöông leõ ra, phaûi goïi laø Nhö Lai. Cho neân, khoâng theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu ñöôïc. Baáy giôø, Theá Toân noùi keä: Dieäu theå cuûa Nhö Lai, Töùc phaùp thaân chö Phaät, khoâng theå thaáy theå Phaùp, khoâng theå bieát aáy Thöùc. Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù theå, do töôùng thaønh töïu, maø ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chaêng? Tu-boà-ñeà! Thaày chôù nghó nhö vaäy. Ñöøng nghó Nhö Lai nhôø töôùng thaønh töïu maø ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Luaän raèng: Ñaây laø noùi thaâu giöõ phaùp thaân trong taâm ñaày ñuû. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå nhìn Nhö Lai baèng töôùng thaønh töïu chaêng? v.v...” Baøi keä ñaàu chæ roõ: Nhöõng gì laø khoâng neân thaáy, khoâng theå thaáy. Taïi sao khoâng theå thaáy baèng loái aáy? Vì ñoù laø caùi nhìn thaáy theo Theá ñeá. Keû aáy tu taø ñaïo laø sao? (hay taø tónh) Ñònh goïi laø tònh. Keû ñaéc thieàn goïi laø töch tónh, goïi laø ngöôøi töch tónh. Laïi nöõa, thieàn coøn goïi laø tu theo caùch tö duy. Trong ñoù tö thuoäc veà yù. Tu thuoäc veà thöùc. Noùi töch tónh töùc laø noùi yù bieát roõ vaø nhaän thöùc. Ñaây thuoäc veà Theá ñeá, neân bieát. Tu theo caùch aáy laø khoâng theå thaáy Nhö Lai, vì caùch tu haønh ñoù laø theo Theá ñeá. Baøi keä thöù hai, chæ roõ phaùp thaân Nhö Lai khoâng

theå thaáy, vaø nhöõng ñieàu kieän khoâng theå thaáy ñöôïc. Phaàn ñaàu vaø phaàn keá baøi keä noùi: Phaûi thaáy Nhö Lai baèng phaùp. Phaùp laø nghóa Chaân nhö. Nhaân duyeân ñoù nhö theá naøo ? Keä noùi: Ñaïo sö laáy phaùp laøm thaân laáy Nhö laøm duyeân sinh ra thaân chö thanh tònh Thaân aáy khoâng theå

thaáy ñöôïc, chæ neân thaáy phaùp maø thoâi. Nhöng phaùp aáy cuõng khoâng theå thaáy ñöôïc. Taïi sao laïi khoâng theå thaáy? Vì phaùp aáy laø töôùng cuûa Chaân nhö. Chaúng nhö ngoân thuyeát maø bieát, chæ coù theå baèng töï chöùng môùi bieát. Chaúng nhö ngoân thuyeát laø chaúng thaáy thaät, chaúng theå bieát. Ñeå chæ roõ yù nghóa ñoù, keä noùi: “Khoâng theå thaáy phaùp theå, khoâng theå bieát thöùc aáy”. Trong truï xöù naày chæ roõ, laø nhôø phaùp thaân maø thaáy ñöôïc Nhö Lai, chöù khoâng phaûi duøng töôùng ñaày ñuû maø thaáy Ngaøi. Duø khoâng thaáy Nhö Lai baèng töôùng ñaày ñuû, nhöng vaãn phaûi duøng töôùng ñaày ñuû laøm nhaân, ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Ñeå lìa boû söï dính maéc naày, kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù theå duøng töôùng thaønh töïu, ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chaêng? Tu-boà-ñeà! Thaày chôù neân nghó nhö vaäy v.v...” Nghóa naày laøm saùng toû töôùng ñaày ñuû, theå noù chaúng phaûi laø Boà-ñeà, cuõng khoâng laáy töôùng ñaày ñuû laøm nhaân cuûa Boà-ñeà; vì töôùng laø töï tính cuûa saéc. Kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Neáu thaày nghó nhö vaày: Boà-taùt, phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, noùi töôùng ñoaïn dieät cuûa moïi phaùp. Naày Tu-boà-ñeà! Thaày ñöøng nghó nhö vaày: Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, noùi töôùng ñoaïn dieät cuûa moïi phaùp. Taïi sao? Bôûi Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, ñoái vôùi caùc phaùp, khoâng noùi töôùng ñoaïn dieät. Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam, thieän nöõ, laáy baûy baùu traøn ñaày caû theá giôùi, nhieàu nhö caùt soâng Haèng, ñem boá thí; nhöng neáu coù Boà-taùt, bieát taát caû phaùp ñeàu laø Voâ ngaõ, vaø chöùng ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn, thì coâng ñöùc naày vöôït hôn coâng ñöùc boá thí kia. Tu-boà-ñeà! Vì caùc Boà-taùt khoâng chaáp giöõ phöôùc ñöùc. Tu-boà-ñeà thöa vôùi Phaät: Baïch Theá Toân! Boà-taùt khoâng chaáp giöõ phöôùc ñöùc.... Phaät noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt nhaän phöôùc ñöùc, nhöng khoâng chaáp vaøo noù. Do nhaän, neân noùi Boà-taùt chaáp giöõ phöôùc ñöùc. Luaän raèng: Ñaây laø noùi trong taâm ñaày ñuû khoâng truï nôi sinh töû, vaø Nieát-baøn. Trong ñoù coù hai thöù: Moät laø khoâng truï nôi Nieát-baøn, hai laø khoâng truï nôi sinh töû. - Khoâng truï Nieát-baøn, kinh noùi: “Tu-boà-ñeà! Neáu thaày nghó nhö vaày: Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, noùi töôùng ñoaïn dieät cuûa moïi phaùp. v.v...” Trong ñoù, kinh noùi: Ñoái vôùi phaùp, khoâng noùi ñoaïn dieät, nghóa laø y nhö nhöõng gì phaùp truï maø thoâng ñaït, khoâng caét ñöùt moïi phaùp aûnh töôïng cuûa Sinh töû. Ñoái vôùi Nieát-baøn, thì töï taïi laøm vieäc lôïi ích chuùng sinh. Trong ñoù, nhaèm ngaên chaän moät höôùng truï vaøo vaéng laëng chæ roõ khoâng truï Nieát-baøn. Neáu khoâng truï Nieát-baøn, thì phaûi

chòu khoå naõo sinh töû, ñeå lìa boû vöôùng maéc aáy, chæ roõ khoâng truï trong löu chuyeån neân kinh noùi: Naày “Tu-boà-ñeà! Neáu thieän nam thieän nöõ, laáy baûy baùu ñaày caû theá giôùi, nhieàu nhö caùt soâng Haèng ñem boá thí, nhö theá v.v...” Trong ñoù, kinh noùi: Voâ ngaõ, Voâ sinh Phaùp nhaãn laø coù yù nghóa gì? AÁy laø Nhö Lai luoân töï taïi ñoái vôùi moïi phaùp höõu vi. Khoâng coøn sinh töû, khoâng coøn ngaõ, phaùp. Laïi khoâng phaûi do nghieäp löïc phieàn naõo sinh ra, vì khoâng coøn phieàn naõo sinh neân goïi laø Voâ ngaõ. Voâ sinh aáy, trong ñoù ñöôïc chæ roõ nhö theá naøo? AÁy laø nhö noùi: Goàm thaâu moïi phöôùc ñöùc khaùc, coøn khoâng chòu khoå naõo trong sinh töû, huoáng laø Boà-taùt, ngaõ ñöôïc nhaãn trong phaùp Voâ sinh. Voâ ngaõ Thaønh thöû, phöôùc ñöùc cuûa Boà-taùt phaûi vöôït troäi hôn phöôùc ñöùc kia, raát nhieàu. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Do caùc Boà-taùt khoâng chaáp giöõ vaøo phöôùc ñöùc”, laø chæ roõ khoâng truï nôi sinh töû. Neáu truï nôi sinh töû, töùc nhaän laáy phöôùc tuï ñoù. Laïi nöõa, kinh noùi: “Tu-boà-ñeà thöa vôùi Phaät: Baïch Theá Toân! Boà-taùt khoâng giöõ laáy (chaáp thuû) phöôùc ñöùc, ñieàu aáy coù nghóa gì? Do ôû nhöõng nôi khaùc, Theá Toân noùi laø neân nhaän phöôùc tuï? Kinh noùi: Phaät baûo: “Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt coù thoï phöôùc ñöùc, nhöng khoâng giöõ laáy phöôùc ñöùc. Cho neân noùi Boà-taùt giöõ laáy phöôùc ñöùc”. Ñaây chæ roõ, vì phöông tieän maø nhaän phöôùc ñöùc, chöù khoâng neân chaáp thuû noù. Thoï laø nghóa phöôùc ñöùc, chaáp thuû laø tu theo phöôùc ñöùc. Nhö phöôùc tuï vaø quaû cuûa noù, ñeàu khoâng neân chaáp tröôùc. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù ai noùi: Nhö Lai laø coù ñeán, coù ñi, coù ñöùng, coù naèm, coù ngoài thì keû ñoù khoâng hieåu nghóa ta noùi. Taïi sao? Vì Nhö Lai laø khoâng ñi veà ñaâu, cuõng khoâng töø nôi ñaâu maø ñeán, neân goïi laø Nhö Lai. Luaän raèng: Ñaây laø noùi haønh truï thanh tònh trong taâm ñaày ñuû. Trong ñoù laïi coù ba thöù: 1. Haønh truï oai nghi. 2. Haønh truï quaùn phaù danh saéc töï taïi. 3. Haønh truï khoâng nhieãm. Veà haønh truï oai nghi, kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù ai noùi Nhö Lai coù ñi, coù laïi v.v...” Trong ñoù Haønh laø ñi laïi. Truï laø nhöõng oai nghi khaùc. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam, thieän nöõ, laáy caùt ñaát trong caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, roài laáy theá giôùi nhieàu nhö caùt ñaát aáy, ñem nghieàn naùt thaønh A taêng kì vi traàn. Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao?

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 169

Soá vi traàn aáy, coù nhieàu khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Caùc vi traàn aáy, raát nhieàu. Taïi sao? Vì neáu caùc vi traàn aáy, maø coù thaät, thì Phaät khoâng noùi laø caùc vi traàn. Taïi sao? Bôûi Phaät noùi vi traàn, laø khoâng phaûi vi traàn, cho neân Phaät môùi noùi ñoù laø caùc vi traàn. Theá giôùi, Nhö Lai noùi, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, thì chaúng phaûi laø theá giôùi, cho neân Phaät môùi noùi ñoù laø ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi. Taïi sao? Vì neáu theá giôùi laø coù thaät, thì ñoù laø moät hôïp töôùng. Nhö Lai noùi töôùng Moät, Hôïp, töùc khoâng phaûi laø töôùng Moät, Hôïp, cho neân Nhö Lai môùi noùi laø töôùng Moät, Hôïp. Phaät noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Töôùng Moät Hôïp aáy, thì khoâng theå noùi. Chæ coù phaøm phu ham meâ vöôùng maéc vaøo söï cuûa noù. Taïi sao? Naày Tu- boà-ñeà! Neáu coù ai noùi: Phaät noùi coù ngaõ kieán, nhaân kieán, chuùng sinh kieán, thoï giaû kieán; naày

Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Ngöôøi aáy coù noùi lôøi chaân chính khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân: Daï khoâng! Taïi sao? Vì Nhö Lai noùi ngaõ kieán, nhaân kieán, chuùng sinh kieán, thoï giaû kieán aáy, töùc chaúng phaûi laø ngaõ kieán, nhaân kieán, chuùng sinh kieán, thoï giaû kieán; neân môùi goïi laø ngaõ kieán, nhaân kieán, chuùng sinh kieán, thoï giaû kieán. Naày, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, phaûi neân bieát nhö vaäy, coù kieán giaûi nhö vaäy, coù loøng tin nhö vaäy, ñoái vôùi heát thaûy phaùp. Nhö vaäy laø khoâng truï nôi töôùng cuûa phaùp. Taïi sao? Naày Tu-boà-ñeà! Nhöõng gì goïi laø töôùng cuûa phaùp, thì töôùng cuûa phaùp aáy, Nhö Lai noùi laø khoâng phaûi töôùng cuûa phaùp. Ñoù goïi laø töôùng cuûa phaùp. Luaän raèng: Ñaây laø noùi haønh truï quaùn Phaù danh saéc thaân, töï taïi. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam, thieän nöõ, laáy soá vi traàn trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, v.v...” trong ñoù, coù nhöõng phöông tieän nhoû nhaët, vaø phöông tieän khoâng thaày gì caû. Phaù chaáp naøy nhö tröôùc ñaõ noùi. Kinh noùi: “Baïch Theá Toân! Caùc vi traàn kia, raát nhieàu”. Ñaây laø phöông tieän nhoû nhaët tinh teá. Kinh noùi: Neáu nhöõng caùc vi traàn ñoù coù thöïc, thì Phaät khoâng noùi ñoù laø caùc vi traàn v.v...” Ñoù laø phöông tieän khoâng thaáy gì caû. (Voâ soá kieán). Ñaây coù yù nghóa gì? Neáu vi traàn Ñeä nhaát nghóa laø coù, thì Theá Toân seõ khoâng noùi chaúng phaûi caùc vi traàn. Kinh noùi: Phaät noùi caùc vi traàn, töùc chaúng phaûi caùc vi traàn, cho neân Phaät noùi laø caùc vi traàn, vì theå cuûa caùc vi traàn aáy khoâng thaønh. Neáu khaùc ñaây, thì duø khoâng noùi ra, cuõng vaãn töï bieát nghóa cuûa caùc vi traàn ñaâu caàn noùi? Kinh noùi: “Nhö Lai noùi ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi v.v...” ñaáy laø

phöông tieän khoâng thaáy gì caû. Ñaây laø phaù boû danh thaân, nhö ñaõ noùi ôû tröôùc. Theá giôùi laø chæ roõ theá giôùi chuùng sinh. Noù chæ laø danh thaân maø coù teân nhö vaäy. Kinh noùi: “Neáu theá giôùi laø coù thaät, thì ñoù laø töôùng Moät, Hôïp. Trong ñoù, vì noùi song song theá giôùi hoaëc vi traàn giôùi. Coù hai thöù: Chaáp coù moät vaø chaáp coù khaùc nhau. Loaïi chuùng sinh, vaø theá giôùi chuùng sinh, coù thì ñaáy laø chaáp moät. Coøn coù vi traàn, thì ñaáy laø chaáp coù khaùc nhau. Vì chaáp caùc vi traàn neân kinh noùi: “Nhö Lai noùi töôùng Moät, Hôïp, töùc chaúng phaûi töôùng Moät, Hôïp, v.v...” Ñaây laø Tu-boà-ñeà ñaõ an laäp Ñeä nhaát nghóa neân Ñöùc Theá Toân muoán xaùc laäp thaønh töïu nghóa nhö vaäy maø thoâi. Kinh noùi: “Töôùng Moät, Hôïp ñoù, laø ñieàu khoâng theå noùi ñöôïc. v.v... Caâu aáy muoán chæ roõ ñieàu gì? Theá Toân noùi, cho neân laø coù. Ñoù laø chaáp vaøo Ñeä nhaát nghóa. Phaùp aáy, khoâng theå noùi ñöôïc. Coøn nhöõng phaùp, maø treû con phaøm phu, nghe theo lôøi noùi roài chaáp tröôùc thì ñoù, chaúng phaûi laø Ñeä nhaát nghóa. Ñaõ noùi xong phöông tieän khoâng theå thaáy ñöôïc ñeå phaù chöa noùi nghóa khi töø voâ sôû kieán ñi vaøo, khi töông öng vôùi Tam Muoäi, thì khoâng coøn phaân bieät. Töùc nhö nhöõng gì khoâng phaân bieät, cho ñeán ngöôøi naøo, phaùp gì, phöông tieän gì. v.v... Taïi sao khoâng phaân bieät? Seõ noùi ñuû nhö sau: Kinh noùi: “Naày, Tu-boà-ñeà! Neáu coù ai noùi nhö vaày: Phaät noùi ngaõ kieán v.v...” Ñaây laø

chæ roõ nhöõng gì laø khoâng phaân bieät. Chæ roõ nhö theá naøo? Nhö ngoaïi ñaïo noùi ngaõ. Nhö Lai noùi vì ngaõ kieán neân thieát laäp Nhaân, Voâ ngaõ. Laïi vì noùi coù ngaõ kieán naày neân môùi laäp ra phaùp Voâ ngaõ. Neáu coù ngaõ kieán thì ñoù laø thuoäc veà kieán chaáp. Quaùn saùt nhö theá, khi Boà- taùt böôùc vaøo töông öng vôùi tam muoäi, khoâng coøn phaân bieät. Töùc söï quaùn saùt naày laø phöông tieän böôùc vaøo. Kinh noùi: "Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc", laø chæ roõ söï khoâng phaân bieät veà ngöôøi. Kinh noùi: "Ñoái vôùi heát thaûy phaùp ñoù", ñaây laø söï chæ roõ khoâng coøn phaân bieät phaùp naøo. Kinh noùi: Neân bieát nhö theá, thaáy nhö theá, tin nhö theá. Ñaây laø söï chæ roõ taâm taêng thöôïng, trí taêng thöôïng neân trong voâ phaân bieät maø tri kieán thaéng giaûi. ÔÛ trong voâ phaân bieät maø Trí nöông töïa vaøo Xa Ma Tha (chæ), thì coù tri; nöông töïa vaøo Tì Baùt Xaù Na (Quaùn) thì coù kieán. Caû hai thöù naày ñeàu nöông vaøo Ta Ma Ñeà. Thaéng giaûi laø nhôø Tam ma ñeà maø töï taïi. Hieåu bieát nhöõng hình aûnh duyeân döïa lieân keát chuyeàn nhau beân trong thì goïi laø thaéng giaûi. Kinh noùi: "Khoâng truï vaøo töôùng phaùp nhö vaäy". Ñaây laø chaùnh chæ roõ nghóa voâ phaân bieät.

SOÁ 1510 - LUAÄN KIM CANG BAÙT NHAÕ, Quyeån Haï (Bieät Baûn) 171

Kinh noùi: "Nhöõng gì goïi laø töôùng phaùp, thì töôùng phaùp ñoù, Nhö Lai noùi töùc chaúng phaûi töôùng phaùp, neân môùi goïi laø töôùng phaùp". Ñaây laø chæ roõ nghóa baát coäng vaø nghóa töông öng trong töôùng cuûa phaùp, nhö tröôùc ñaõ noùi. Nhö theá, trong heát thaûy truï xöù, phöông tieän töông öng Tam ma ñeà neân bieát cuõng nhö vaäy. Hai thöù Duïc, Nguyeän vaø goàm thaâu nhöõng taùn loaïn nhö tröôùc ñaõ noùi, khoâng coù nghóa naøo khaùc, neân khoâng caàn noùi laïi phöông tieän cuûa noù nöõa. Kinh noùi: "Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù Ñaïi Boà-taùt ñem baûy baùu coù ñaày khaép trong voâ löôïng A taêng kì theá giôùi, ñeå boá thí, nhöng neáu coù thieän nam thieän nöõ, phaùt taâm Boà-taùt ñoái vôùi Kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät naày, cho ñeán chæ vôùi boán caâu keä, maø thoï trì ñoïc tuïng, giaûng cho keû khaùc, thì phöôùc ñöùc naày hôn phöôùc boá thí kia ñeán voâ löôïng A taêng kì! Vì sao ? Vì giaûng noùi cho keû khaùc maø khoâng goïi laø noùi, ñoù môùi goïi laø noùi. Heát thaûy phaùp Höõu vi, Nhö sao, che, ñeøn, huyeãn, Söông, boït, moäng, chôùp, maây, Neân quaùn xeùt nhö vaäy. Luaän raèng: Ñaây laø noùi Haønh truï khoâng nhieãm. Khoâng nhieãm coù hai thöù: Moät laø thuyeát phaùp khoâng nhieãm, hai laø löu chuyeån khoâng nhieãm. Veà thuyeát phaùp khoâng nhieãm, kinh noùi: "Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù Ñaïi Boà-taùt, duøng baûy baùu coù ñaày trong voâ löôïng A taêng kyø theá giôùi v.v... Ñieàu naày laøm saùng toû caùi gì? AÁy laø söï lôïi ích to lôùn coù ñöôïc nhö vaäy quyeát ñònh neân giaûng noùi. Nhö vaäy laø giaûng noùi maø khoâng coù söï vöôùng maéc. Kinh noùi: "Vì sao ? Vì ngöôøi giaûng noùi, maø khoâng goïi laø noùi ñoù goïi laø giaûng noùi". Caâu naøy coù yù nghóa gì? Noù chæ roõ caùi khoâng theå noùi naêng, khoâng giaûng noùi phaùp ñoù. Coù noùi caùi theå coù theå noùi thì giaûng noùi nhö vaäy. Neáu khaùc vôùi ñieàu ñoù, töùc laø thuyeát nhieãm, laø duøng nghóa ñaûo ñieân. Laïi nöõa, khi noùi nhö vaäy, khoâng caàu söï tin kính... cuõng laø thuyeát phaùp voâ nhieãm. Veà löu chuyeån khoâng nhieãm, lôøi baøi keä

trong kinh ñaõ noùi: Heát thaûy phaùp höõu vi, ñeàu nhö aùnh sao, nhö maøng che maét, nhö ngoïn ñeøn, nhö huyeãn aûo... Baøi keä naày chæ roõ boán thöù töôùng cuûa phaùp höõu vi: Moät laø töôùng töï taùnh, hai laø töôùng vò sôû truï, ba laø töôùng tuøy thuaän loãi laàm, boán laø töôùng tuøy thuaän xuaát ly.

Trong ñaây töôùng töï taùnh laø chung töôùng kieán thöùc maø thaáy. Töôùng aáy nhö aùnh sao. Neân thaáy nhö vaäy. Taïi sao? Vì voâ trí ôû trong boùng toái môùi thaáy coù aùnh saùng ñoù, coøn coù trí ôû nôi saùng thì khoâng thaáy ñöôïc aùnh saùng ñoù. Nhaân phaùp ngaõ kieán ñeàu nhö maøng che maét; neân thaáy nhö vaäy. Taïi sao? Vì chaáp giöõ caùi voâ nghóa. Thöùc nhö ngoïn ñeøn, neân thaáy nhö vaäy. Vì sao? Vì khaùt aùi chaáp giöõ duyeân vaøo cho neân vöôùng vaøo trong ñoù maø boác chaùy. Ñoái vôùi töôùng cuûa vò sôû truï laø ñam meâ vaøo caûnh giôùi ñieân ñaûo. Noù nhö huyeãn aûo, neân thaáy nhö vaäy. Vì sao? Vì thaáy ñieân ñaûo. Trong ñoù töôùng tuøy thuaän theo töôùng loãi laàm, laø tuøy thuaän voâ thöôøng .... Thí duï nhö haït söông, laø chæ roõ theå töôùng cuûa höõu vi laø khoâng coù, vì tuøy thuaän voâ thöôøng. Thí duï nhö boït nöôùc laø chæ roõ söï tuøy thuaän vaøo theå khoå; vì söï thoï nhaän nhö boït nöôùc. Nhö coù thoï nhaän thì ñeàu laø khoå caû. Do ba khoå neân tuøy thuoäc coù thoï neân bieát laø coù khoå. Vì khoå sinh ra cho neân laø khoå khoå, vì phaù dieät neân laø hoaïi dieät ; vì khoâng xa lìa nhau neân aáy Haønh khoå. Laïi nöõa maø ôû thieàn thöù tö vaø trong voâ saéc, laäp thoï khoâng khoå, khoâng vui. Vì laø thuø thaéng neân trong ñoù tuøy thuaän xuaát ly, laø tuøy thuaän vaøo nhaân, phaùp Voâ ngaõ, duyeân vaøo ñoù maø ñöôïc xuaát ly. Noùi Voâ ngaõ cho laø xuaát ly. Tuøy thuaän laø haønh ôû quaù khöù v.v... Duøng thí duï moäng v.v... laø chæ roõ caùc haønh quaù khöù. Vì tr phaïm vi nhôù nghó neân noùi nhö moäng. Hieän taïi laø thôøi gian truï khoâng laâu, neân thí duï nhö aùnh chôùp. Vò lai laø nhöõng haït gioáng thoâ aùc. Noùi tôi nhö hö khoâng, daãn daét taâm taïo ra. Cho neân noùi nhö laø maây. Nhö vaäy ñaõ bieát haønh chuyeån sanh ôû ba ñôøi roài, thì seõ thoâng ñaït ñöôïc Voâ ngaõ. Ñoù laø chæ roõ söï tuøy thuaän theo töôùng xuaát ly. Kinh noùi: Khi Phaät noùi kinh naày xong, Tröôûng laõo Tu-boà-ñeà vaø chuùng Tyø-kheo, Tyø-kheo Ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di, caùc ñaïi Boà-taùt, heát thaûy theá gian Ngöôøi, Trôøi, A-tu- la, Caøn-thaùt-baø v.v... nghe nhöõng gì Phaät giaûng noùi, ñeàu caû möøng, tin nhaän, vaâng laøm. Luaän raèng: Keä noùi: Neáu nghe nghóa nhö theá, Khoâng giaùc ngoä Ñaïi thöøa, Ta nhôù xöa coù ñaù, Roát cuøng chaúng coù nhaân. Ngöôøi ngu gaëp phaùp saâu Khoâng theå hieåu (giaùc ngoä) vaø tin Vì ñôøi nhieàu ngöôøi ngu Neân phaùp bò boû hoang.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.